

Stanovisko Výboru regionů ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Příspěvek Komise k období pro úvahu a poté: Plán D pro demokracii, dialog a diskusi a k bílé knize o evropské komunikační politice

(2006/C 229/10)

VÝBOR REGIONŮ

s ohledem na sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Příspěvek Komise k období pro úvahu a poté: Plán D pro demokracii, dialog a diskusi (KOM(2005) 494 v konečném znění) a na bílou knihu o evropské komunikační politice (KOM(2006) 35 v konečném znění),

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 13. října 2005 požádat Výbor regionů, v souladu s čl. 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství o vypracování stanoviska v této věci,

s ohledem na rozhodnutí předsednictva ze dne 15. listopadu 2005 pověřit Komisi pro ústavní záležitosti, evropskou správu a prostor svobody, bezpečnosti a práva vypracováním stanoviska k tomuto tématu,

s ohledem na Niceskou smlouvu (2001/C 80/01),

s ohledem na Smlouvu o Ústavě pro Evropu podepsanou hlavami států a vlád dne 29. října 2004 (CIG 87/04 rev. 1, CIG 87/04 Add 1 rev. 1, CIG 87/04 Add 2 rev. 1),

s ohledem na prohlášení hlav států a předsedů vlád členských států Evropské unie k ratifikaci Smlouvy o Ústavě pro Evropu (Evropská rada ze dne 16. a 17. června 2005),

s ohledem na Dohodu o spolupráci mezi Výborem regionů a Evropskou komisí (CdR 197/2005 bod 11), která byla podepsána dne 17. listopadu 2005,

s ohledem na zprávu Evropského parlamentu o období reflexe: struktura, témata a kontext pro hodnocení diskuse o Evropské unii (A6-0414/2005),

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Příspěvek Komise k období pro úvahu a poté: Plán D pro demokracii, dialog a diskusi (CESE 1390/2005 fin) ⁽¹⁾,

s ohledem na své stanovisko ze dne 13. října 2005 k tématu „Období reflexe: struktura, témata a rámec pro hodnocení diskuse o Evropské unii“ (CdR 250/2005 fin) ⁽²⁾,

s ohledem na své stanovisko ze dne 17. prosince 2002 ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o provádění informační a komunikační strategie pro Evropskou unii (CdR 124/2002 fin) ⁽³⁾,

s ohledem na návrh stanoviska (CdR 52/2006 rev 1) přijatého dne 7. dubna 2006 Komisí pro ústavní záležitosti, evropskou správu a prostor svobody, bezpečnosti a práva (zpravodajka: **paní Mercedes Bresso**, předsedkyně vlády regionu Piemont (IT/SES),

vzhledem k těmto důvodům:

- 1) Obtíže při komunikaci mezi EU a jejími občany poukazují na demokratický deficit EU. Velká rozhodnutí, která mají vliv na život Evropanů, jsou činěna na složitých jednáních mezi vládami a institucemi, při nichž jsou občané ve většině případů jen pasivní a občasní diváci.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 65, 17.3.2006, s. 92–93.

⁽²⁾ Úř. věst. C 81, 4.4.2006, s. 32–36.

⁽³⁾ Úř. věst. C 73, 26.3.2003, s. 46 – 52 (není k dispozici v češtině).

- 2) Dokud nebude na jedné straně demokratický deficit překlenut prostřednictvím institucionálních reforem, které zavádí návrh ústavní smlouvy, a na straně druhé konečně přijata role a práce již existujících demokratických orgánů Evropské unie, je prvním úkolem institucí EU přispět k překlenutí podstaty demokratického deficitu jinými prostředky, a dát tak občanům příležitost vyjádřit se k politické budoucnosti evropského projektu.
- 3) Je naléhavě nutné určit nejen účinné komunikační prostředky, ale především účel jejího jednání, a zpřístupnit je veřejnosti. Stejně tak je nutné jednak zvětšit prostor pro účast občanů a jednak začlenit základy evropského projektu do učebních osnov. Cílem tohoto procesu je překlenout podstatu demokratického deficitu a dát občanům příležitost vyjádřit se k politické budoucnosti evropského projektu, obzvláště k institucionální a politické povaze Evropy, tedy k tomu, zda mají být společné politiky rozšířeny nebo zúženy, nebo zda bude zvýšena, zachována nebo snížena hospodářská a politická integrace.
- 4) Komunikační politika Unie se musí zaměřit na rozvoj silnějšího evropského povědomí, kterého je možné dosáhnout pouze za předpokladu, že základem evropské spolupráce bude právě úroveň občanů. Za tímto účelem je třeba vycházet z témat a spisů, které ovlivňují každodenní život občanů a pro které má evropská spolupráce prokazatelnou přidanou hodnotu. Každý si musí uvědomit, že se jedná o dlouhodobý projekt.
- 5) Regionální a místní orgány musí hrát v diskusích o budoucnosti Unie hlavní roli, budit zájem občanů o témata, která jim jsou blízká, a organizovat strukturovaný dialog mezi občany, zvolenými představiteli místních a regionálních institucí a poslanci Evropského parlamentu. Je žádoucí, aby se na jedné straně Výbor regionů, jako zástupce místních a regionálních orgánů, a na druhé straně Evropský parlament, jako ztělesnění nadnárodního občanství, mohly stát nedílnou součástí tohoto procesu, která je výrazem skutečné víceúrovňové komunikace.

přijal jednomyslně toto stanovisko na 65. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 14. a 15. června 2006 (jednání ze dne 15. června).

NÁZORY A DOPORUČENÍ VÝBORU REGIONŮ

1. Výbor regionů k období pro úvahu a plánu D

Výbor regionů

1.1 **uznává**, že období pro úvahu představuje příležitost obnovit dynamiku Společenství, a že současná krize evropské správy nesmí vést ke zpochybnění platnosti projektu evropské integrace. Všechny komunikační politiky zůstanou sterilní, jestliže nebudou založeny na demokratickém základě evropského projektu;

1.2 **zdůrazňuje**, že Unie se nebude moci stát společenstvím se společným osudem, jestliže nedokáže nastolit a rozšířit mezi své občany pocit příslušnosti k jediné identitě spočívající v rozmanitosti, jestliže nedokáže předat své základní hodnoty novým generacím, jestliže je nedokáže vyjádřit a podpořit ve vztahu k ostatnímu světu, jestliže nepřiměje své občany porozumět hlavním mechanismům možného dialogu a interakce s institucemi a předat základní znalosti o hlavních aspektech evropské integrace na hospodářské, politické, historické a sociální úrovni a především je aktivně zapojit do procesu budování Evropy a do rozhodování;

1.3 **zdůrazňuje**, že pokračování ústavního procesu je i nadále jedním z jeho cílů, **staví se však proti** tomu, aby se upustilo od Smlouvy o ústavě pro Evropu ve prospěch Niceské smlouvy, a proti formám výběru v provádění předpisů („cherry picking“), **doufá**, že bude přijata ústavní smlouva zaměřená na pevné budování politické, prosperující a mocné Evropy blízce občanům, **žádá**, aby se do roku 2009 dosáhlo ratifikace takové ústavní smlouvy, která by zohledňovala jak obtíže, ke kterým došlo v některých členských státech, tak postoj těch, kteří smlouvu již ratifikovali; proto je nutné prodloužit období pro úvahu, během kterého musí být využita každá možnost postupu při budování Evropy, která by vylepšila obrazy EU v očích občanů, a to prostřednictvím dílčí či globální dohody;

1.4 v této souvislosti Výbor připomíná nacionalistické a protekcionistické tendence, které vznikají v některých zemích Evropské unie. Tyto tendence ohrožují další vývoj Unie;

1.5 **zdůrazňuje**, že období pro úvahu nabízí příležitost učinit středem evropské diskuse zásluhy víceúrovňové správy „multilevel governance“, aby bylo učiněno zadost ideálu evropského projektu shrnutého v heslu ústavní smlouvy „jednota v rozmanitosti“;

1.6 **domnívá se**, že metoda Společenství by měla zcela integrovat zásadu subsidiarity a blízkosti do přístupu založeného na účinnosti a legitimitě, s vědomím, že se v této fázi jedná o nezbytný nástroj na opětovné přiblížení občanů Evropské unii;

1.7 **uznává**, že veřejný evropský prostor může vzniknout jen tehdy, jestliže Evropa obnoví politickou integraci, která občanům umožní odhodlat se k výběru jasných politických směrů pro budoucnost kontinentu;

1.8 **potvrzuje**, že je nutno udělat vše pro udržení rozvoje evropského občanského ducha, který by podpořil plnou a vědomou účast občanů na budování evropského projektu;

1.9 **zdůrazňuje**, že všichni zvolení zástupci nesou odpovědnost za vyhovění těmto naléhavým žádostem; **vyzývá** zvolené místní, regionální, národní a evropské zástupce, aby společně vytvořili demokratické pouto k občanům; v této souvislosti **si přeje** zintenzívnit interinstitucionální spolupráci s Evropským parlamentem a s dalšími institucemi, s cílem významně posílit územní konzultace v rámci EU;

1.10 **je přesvědčen**, že dialog s občany, politickými a odborovými organizacemi a sdruženími musí mít trvalý charakter a být založen na paktu důvěry, a proto se v této souvislosti domnívá, že období pro úvahu musí být využito na zjišťování požadavků občanů. To předpokládá takovou otevřenost a přístupnost institucí EU, která občanům usnadní účast na debatách a diskusích. Pro tento účel je nezbytná trvalá a strukturovaná spolupráce institucí, které mají tyto konzultace organizovat;

1.11 **považuje za nutné**, aby EU, všechny její instituce a orgány systematicky zdůrazňovaly význam, který měl pro evropský integrační proces značný regionální a místní rozměr, který existuje v členských státech. Tento územní rozměr je jedinečným znakem integračního procesu EU: může přispět poskytnutím větší demokratické legitimacy souboru rozhodnutí EU. V tomto smyslu by na stanoviska VR měl být brán větší zřetel, má-li být posílena demokratická legitimita EU.

1.12 **zdůrazňuje**, že v souladu s bílou knihou o evropské správě a evropským ústavním projektem, by měl VR disponovat nástroji, které by mu umožnily, alespoň v oblastech, kdy je jeho konzultace povinná, monitorovat provádění opatření schválených v jeho stanovisku ze strany Komise.;

1.13 **domnívá se**, že decentralizované komunikační strategie by měly využít demokratický potenciál členů VR a jejich evropský mandát. To znamená, že členové VR budou zahrnuti do národních plánů stanovených v plánu D, z nichž některé se již provádějí, že je zastoupení Komise v členských státech uzná

za zúčastněnou stranu, a že se budou podílet na iniciativách Společenství navržených v plánu D a na akcích organizovaných Evropským parlamentem. Pro tento účel musí Evropská unie vyčlenit dostatečné finanční prostředky, jinak plán D ustrne na mrtvém bodě;

1.14 **domnívá se**, že je nutné překonat období pro úvahu a že evropské instituce a zvolení zástupci se musí angažovat ve strukturovaném dialogu s občany a jejich sdruženími za pomoci metody podporované konventem pro Smlouvu o ústavě. Diskuse musí vycházet ze zpracování konkrétních problémů ze života evropských občanů, např. životní úroveň, zaměstnanost, ochrany životního prostředí nebo energetiky, a musí se zabývat, jak navrhuje Evropský parlament, omezeným počtem prioritních otázek o budoucnosti Evropy, jako jsou následující:

- (i) Co je cílem evropské integrace?
- (ii) Jakou roli by měla hrát Evropa v celosvětovém rámci?
- (iii) Jaká je budoucnost evropského ekonomického a sociálního modelu vzhledem ke globalizaci?
- (iv) Jak definovat hranice Evropské unie?
- (v) Jak podporovat svobodu, bezpečnost a právo?
- (vi) Jak financovat Unii?

1.15 Výbor se domnívá, že pro získání důvěry evropských občanů je třeba činit více, než jen vést dialog s občany, a sestavit soupis jejich požadavků. Občané EU musí vědět, že to jsou konec konců oni, kdo zvolením svých vlastních zástupců rozhoduje o budoucnosti Unie. Je proto třeba odpovědět na otázky položené v předcházejícím odstavci tím, že se zaujme pokud možno společná politická pozice na všech úrovních: místní, regionální a národní;

1.16 **domnívá se**, že kromě informačních a komunikačních kampaní, které mohou organizovat volení zástupci na místní, regionální, národní a evropské úrovni, by se tito zástupci měli zasadit o to, aby jejich instituce, orgány či organizace přijaly odpovědnost za informování občanů o evropském rozměru své činnosti jako součást své běžné práce; v tomto smyslu Výbor regionů **zdůrazňuje**, že v návaznosti na toto stanovisko se připravuje publikace o osvědčených způsobech, ve které budou uvedeny příklady konkrétních činností, které byly realizovány na místní a regionální úrovni v souvislosti s plánem D (demokracie, dialog a diskuse);

1.17 **považuje** za nezbytné zahrnout do akčního plánu D kromě demokracie, dialogu a diskuse ještě čtvrtou dimenzi – decentralizaci – a to prostřednictvím externích komunikačních vektorů jako jsou místní a regionální orgány, které musí

vzhledem ke svým kompetencím sehrát hlavní roli v této oblasti prostřednictvím fór, iniciativ a diskusí. Diskusi je nutno zahájit u místních a regionálních fór a musí se na ní podílet zvolení zástupci (od místní a regionální úrovně až po úroveň národní a evropskou), představitelé občanské společnosti a občanských sdružení. Výsledky diskusí budou na základě těchto fór předloženy národním parlamentům a na zasedání Evropského parlamentu ve Štrasburku.

2. Výbor regionů a evropská komunikační politika

Výbor regionů

2.1 **doufá v** koordinaci s místními a regionálními samosprávami, neboť Evropskou unií a regiony proklamovaná víceúrovňová správa (*multilevel governance*) může umožnit také víceúrovňovou komunikaci (*multilevel communication*), a to prostřednictvím akcí zaměřených na vzájemné uznávání v duchu zásady subsidiarity. Výbor vychází z předpokladu, že místní a regionální orgány by se měly aktivně zapojit do komunikační politiky EU. Vzhledem k různorodosti EU a s ohledem na zásadu subsidiarity mají místní a regionální samosprávy, čili vládní úrovně, jež jsou nejbližší občanům, nejlepší pozici pro seznámení občanů s evropským projektem;

2.2 **vítá** v této souvislosti uveřejnění bílé knihy o evropské komunikační politice založené na posíleném dialogu blízkosti občanům a decentralizované koncepci, ale **lituje**, že tento dokument nemá politickou vizi a zůstává tudíž platný jen jako nástroj; **poukazuje** zejména na to, že neexistuje strategická vize o charakteru a o úloze Evropské unie v souvislosti s ochranou a podporováním zájmů a potřeb evropských občanů v příštích letech;

2.3 **je potěšen**, že bílá kniha uznává roli místních a regionálních orgánů, především místních a regionálních médií, při navazování dialogu s občany a při aktivním zapojení územních orgánů do evropských témat; **vyzývá** k tomu, aby rozsáhlá síť korespondentů médií v Bruselu byla vhodnými akcemi (workshopy, pozvání novinářů do Bruselu) lépe propojena s místními redakcemi; **připomíná** při této příležitosti, že aby mohly místní a regionální orgány účinně pracovat, potřebují přiměřené operativní zdroje;

2.4 **zdůrazňuje**, že i díky vlastnímu příspěvku a příspěvku zvolených místních a regionálních zástupců má Evropská unie k dispozici vhodný demokratický rámec pro obnovení dialogu s občany, aby mohla rozvíjet evropského občanského ducha a přizpůsobit akce Společenství podle požadované blízkosti, **připomíná**, že místní a regionální tisk je základním prostředníkem komunikace s občany;

2.5 **lituje**, že mu v bílé knize byla přiřknuta pouze okrajová úloha, ale je připraven převzít odpovědnost za koordinaci a dodávání podnětů ve vztahu k místním a regionálním orgánům a místnímu a regionálnímu tisku a tím v rámci spolu-

práce s ostatními institucemi aktivně přispět k období pro úvahu; **zdůrazňuje** v této souvislosti nutnost zaručit navýšení zdrojů, které má k dispozici, a požaduje přidělení potřebných prostředků z rozpočtu, aby mohl přispět k obnovené informační a komunikační politice;

2.6 **vítá** v této souvislosti zahájení jednání s příslušnými odděleními Evropské komise ohledně vypracování dodatku k dohodě o spolupráci uzavřené mezi VR a Evropskou komisí a prodloužení v listopadu 2005, který se bude týkat informační a komunikační politiky

2.7 **přeje si** sám přispět k Evropské chartě o komunikaci nebo Evropskému kodexu chování při komunikaci a žádá Komisi, aby upřesnila pojem, cíle a přidanou hodnotu tohoto dokumentu;

2.8 **považuje** za bezpodmínečně nutné provázat komunikační politiku s aktivním občanstvím, a to prostřednictvím opatření, která by podpořila vysoce sledované události, informačních studií a nástrojů a platform pro dialog a úvahu. Přitom je třeba obracet se na co možná nejširší publikum napříč hranicemi a soustředit se na témata, na kterých občanům záleží, jako je např. zaměstnanost, rozvoj měst a venkova, bezpečnost a přistěhovalectví, ochrana životního prostředí a energetiky, kde činnosti na úrovni Společenství představují nespornou přidanou hodnotu. Tato témata mají rovněž značný vliv na politiku místních a regionálních samospráv, a právě díky nim se Evropa v očích evropských občanů stane konkrétnější realitou;

2.9 **uznává**, že jedním z cílů bílé knihy je lepší chápání veřejného mínění prostřednictvím průzkumů Eurobarometru, avšak doporučuje, aby průzkumy veřejného mínění byly lépe uzpůsobeny místní a regionální úrovni a aby byl Eurobarometr lépe napojen na VR a jeho členy; místní a regionální subjekty ve veřejné správě jsou samy nejbezprostřednějšími příjemci mínění občanů;

2.10 **podporuje**, aby do školních osnov byly zařazeny hodiny evropské občanské výchovy, aby se vyučovalo, co je evropský projekt, jaké jsou jeho základní hodnoty, jak vznikl, jaké byly jeho prvotní cíle a jaké jsou výzvy pro budoucnost, a aby v učebních osnovách pro školy i univerzity byly naplánovány rozvrhy a sbor vyučujících a přednášejících pro daný předmět;

2.11 **navrhuje** takovou evropskou informační politiku, která by Evropské unii umožnila disponovat nezávislými nástroji zprostředkování; především si přeje rozvoj nástrojů pro poskytování informací o Evropě v rámci regionálních tiskových agentur, vzdělávací programy v oblasti komunikace pro úředníky ve veřejné správě a změnu *Europe by Satellite* tak, aby se z tohoto audiovizuálního nástroje stala opravdová evropská tisková agentura;

2.12 **navrhuje**, aby byly rozšířeny jednoduché decentralizované možnosti financování na podporu menších nevládních organizací s tím cílem, aby bylo podpořeno jejich předávání informací o EU přímo občanům, např. diskusní pořady, školení, brožury uzpůsobené regionálním potřebám nebo návštěvy Bruselu;

2.13 **doporučuje**, aby byla tato informace přijata a šířena místními a regionálními orgány a **doufá**, že bude moci zahájit

trvalou spolupráci s ostatními evropskými institucemi, aby se společně vypracovaly naplánované komunikační a informační plány;

2.14 **doufá**, že informace a komunikace o Evropské unii bude konečně považována za logický základ, o který se organizace, orgány, instituce činné na místní, regionální či národní úrovni a také média budou muset opírat, aby mohly poskytovat správné a úplné informace.

V Bruselu dne 15. června 2006.

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE
